
"Kodeks postępowania karnego : objaśnienia dla studentów", Jan Grajewski, Piotr Rogoziński, Sławomir Steinborn, Zakamycze 2005 : [recenzja]

Palestra 50/11-12(575-576), 206-207

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Podsumowując wyłącznie pozytywne wrażenia wyniesione z lektury tej niezwykle interesującej i użytecznej, także dla praktyków, monografii, polecić ją trzeba na pewno także tym ostatnim, nawet jeżeli większość z nas nigdy nie zetknie się bezpośrednio z funkcjonowaniem organów ochrony porządku prawnego funkcjonującymi w Polskich Siłach Zbrojnych.

Lech K. Paprzycki

Jan Grajewski, Piotr Rogoziński i Sławomir Steinborn ***Kodeks postępowania karnego.*** ***Objaśnienia dla studentów***

Zakamycze 2005, s. 1338

Nakładem wydawnictwa Zakamycze ukazało się na rynku opracowanie „Kodeks postępowania karnego. Objąsnienia dla studentów” autorstwa J. Grajewskiego, P. Rogozińskiego i S. Steinborna, pod red. J. Grajewskiego. Zgodnie z informacją zawartą we wprowadzeniu jest ono adresowane przede wszystkim do studentów studiów prawniczych, jako pomoc dydaktyczna komplementarna wobec podręczników akademickich z prawa karnego procesowego, ułatwiająca zrozumienie przepisów kodeksu postępowania karnego. Autorzy nie wykluczyli jednak, że objaśnienia mogą być pomocne także dla aplikantów prokuratorskich, sądowych i adwokackich.

Koncepcja „Objąsnień” ma nowatorski charakter i już chociażby z tego powodu zasługują one na uwagę. Są one niejako ogniwiem pośrednim pomiędzy kodeksem a typowym komentarzem do kodeksu postępowania karnego, czymś zbliżonym do „praktycznego komentarza”. Na polskim rynku nie było jak dotąd podobnego opracowania, a wskazaną wyżej lukę mogły wypełnić jedynie kodeksy z orzecznictwem. Tymczasem biorąc pod uwagę adresata „Objąsnień”, zaproponowana przez zespół pod red. Prof. Grajewskiego forma opracowania może spotkać się z dużym zainteresowaniem. Pozwala ono bowiem na szybki dostęp do treści i wykładni konkretnego przepisu k.p.k., co jest szczególnie istotne podczas ćwiczeń z postępowania karnego i zajęć na aplikacjach, a niemożliwe lub znacznie utrudnione w przypadku tradycyjnych podręczników. Dla wskazanego we wprowadzeniu adresata „Objąsnienia” będą więc dobrą alternatywą dla kupna tradycyjnego komentarza, który nie jest zazwyczaj studentowi potrzebny czy też na kupno którego studenta po prostu nie stać. Zarówno nieduży format opracowania, jak i jego podział na dwie części pozwalają zarazem na zabieranie go na zajęcia.

Jeżeli chodzi o sposób komentowania przepisów, to w recenzowanym opracowaniu przyjęto koncepcję, że uwagi do poszczególnych artykułów powinny być zwięzłe, wskazywać na cel omawianego przepisu oraz najważniejsze problemy związane z jego interpretacją. Więcej uwag poświęcono przy tym regulacjom najistotniejszym z punktu widzenia nauki procesu karnego, ograniczając je w innych miejscach. Było to założenie niewątpliwie trafne biorąc pod uwagę potrzeby potencjalnego odbiorcy.

W objaśnieniach do przepisów odwołano się zarówno do poglądów doktryny, jak i orzecznictwa Sądu Najwyższego. Zrezygnowano jednakże z każdorazowego powoływania

orzeczenia czy publikacji, wskazując jedynie gdzieś, że konkretne rozwiązanie przyjęto w orzecznictwie czy przedstawiając sporadycznie autora danego poglądu. Rozwiązanie to w sposób zasadniczy różni „Objaśnienia” od typowych komentarzy. Nie da się zaprzeczyć, że wpływa ono na możliwość wykorzystania „Objaśnień” przy tworzeniu pism procesowych czy projektów orzeczeń przez aplikantów. Zostało to jednak wymuszone przyjętą formułą opracowania i jest swoistym „złotym środkiem” umożliwiającym skomentowanie całkiem obszernej przeciw treści normatywnej w stosunkowo niewielkim zbiorze.

Wysoko należy ocenić też poziom merytoryczny opracowania. Oczywiście, można zgłosić tu kilka uwag, tak jak chociażby co do przyjętego w opracowaniu podziału środków zażalenia na środki odwoławcze (zwyczajne i nadzwyczajne), sprzeciwu i *quasi*-sprzeciwu oraz wnioski skierowane ku uruchomieniu kontroli z urzędu, podczas gdy systematyka k.p.k. przemawia bardziej za rozróżnianiem zwyczajnych i nadzwyczajnych środków zażalenia. Uwagi te mogą mieć jednak charakter wyłącznie polemiczny.

Podsumowując można stwierdzić, że recenzowane opracowanie stanowi bardzo interesującą propozycję wydawniczą, która może być wykorzystywana nie tylko w procesie dydaktycznym. Poza studentami można ją polecić aplikantom i innym osobom stykającym się z problematyką stosowania prawa karnego procesowego.

Arkadiusz Lach

Marek Bojarski i Wojciech Radecki **Kodeks Wykroczeń. Komentarz**

Wydanie III, Warszawa 2005, Wydawnictwo C.H. Beck, s. 844

Z niewątpliwym zadowoleniem należy przyjąć ukazanie się na księgarskich półkach prawniczych w serii Komentarze Becka trzeciego wydania komentarza do kodeksu wykroczeń pióra znanych i cenionych Profesorów Marka Bojarskiego i Wojciecha Radeckiego, którzy są autorytetami w tej trudnej dziedzinie.

Z uwagi na krąg zainteresowań Czytelników, ograniczę się jedynie do prezentacji rozważań Autorów komentarza *stricte* wiążących się z prawnymi problemami ruchu drogowego.

Prawdą jest, że dobrami chronionymi przez przepisy rozdziału XI Kodeksu wykroczeń, jak jego tytuł wskazuje, są „bezpieczeństwo w komunikacji” i „porządek w komunikacji”. Słusznym zdaniem Autorów w istocie zaprezentowane rozróżnienie nie jest możliwe, wszakże wykroczenia godzące w porządek z reguły godzą również w bezpieczeństwo, może jednak poza nielicznymi wyjątkami, do których należy prowadzenie pojazdu bez dokumentów, co stanowi naruszenie dyspozycji art. 38 p.r.d., wypełniające znamiona wykroczenia z art. 95 k.w. Z teoretycznego i praktycznego punktu widzenia Komentatorzy kładą jednakże nacisk na inny podział, wyróżniając trzy podstawowe grupy wykroczeń.

Do pierwszej grupy zaliczają: nieoznaczenie przeszkody (art. 84 k.w.), samowolną zmianę znaku (art. 85 k.w.), niezachowanie ostrożności (art. 86 k.w.), użycie alkoholu (art. 87 k.w.), nieoświetlenie pojazdu (art. 88 k.w.), małoletniego na drodze (art. 89 k.w.), tamowanie ruchu (art. 90 k.w.), zanieczyszczenie drogi (art. 91 k.w.), niepodporządkowanie się znakowi (art. 92 k.w.), nieudzielenie pomocy (art. 93 k.w.), prowadzenie bez uprawnienia (art.